

01.07.2022

SİRKÜLER 2022/35: İstanbul Finans Merkezi Kanunu'nda Yer Alan Teşvik ve Vergi İstisnaları

28 Haziran 2022 tarihli Resmi Gazetede yayınlanan 7412 sayılı İstanbul Finans Merkezi Kanunu'nda amacın Ülkemizin finansal rekabet gücünü uluslararası alanda artırmak, finansal piyasalar ile ürün ve hizmetlerin gelişmesine ve derinleşmesine katkıda bulunmak, uluslararası finans ve sermaye piyasalarına entegrasyonu güçlendirmek ve bu sayede İstanbul Finans Merkezinin (İFM) önde gelen küresel finans merkezlerinden biri olmasını sağlamak olduğu belirtilmiştir. Kanun, İstanbul Finans Merkezi alanını, İstanbul Finans Merkezinin yönetilmesine ve işletilmesine dair hükümleri, İstanbul Finans Merkezinde gerçekleştirilen faaliyetleri ve bu faaliyetlere dair teşvik, indirim, istisna ve muafiyetleri düzenlemektedir. Sirkülerimizde Kanunda yer alan teşvik, indirim, istisna ve muafiyetler konusunda bilgi verilmektedir.

1- Vergi ve Diğer Mali Yükümlülüklerle İlişkin İstisna ve İndirimler

1.1-Kurumlar Vergisi İstisnası:

Katılımcı belgesi almış finansal kuruluşlar tarafından İFM'de gerçekleştirilen finansal hizmet ihracatı niteliğindeki faaliyetler kapsamında elde edilen kazançların %75'i kurumlar vergisi matrahının tespitinde, kurumlar vergisi beyannamesi üzerinde ayrıca gösterilmek şartıyla, kurum kazancından indirilebilecektir.

Kurumların 2022 ila 2031 yılları vergilendirme dönemlerine ait kurum kazançları için bu istisna %100 olarak uygulanacaktır. Özel hesap dönemi tayin edilen kurumlar için 2022 ila 2031 yılları içinde başlayan hesap dönemlerinde bu istisna %100 olarak uygulanacaktır.

1.2-Banka Sigorta Muameleleri Vergisi İstisnası

Katılımcı belgesi almış finansal kuruluşlar tarafından İFM'de gerçekleştirilen finansal hizmet ihracatı niteliğindeki işlemler ile bu işlemler nedeniyle lehe alınan paralar banka ve sigorta muameleleri vergisinden müstesnadır.

1.3- Çalışanların Ücretinde Gelir Vergisi İstisnası

Katılımcı belgesi almış finansal kuruluşların İFM'de istihdam ettikleri personele ödenen aylık ücretin gerçek safi değerinin;

- Yurt dışında en az beş yıllık mesleki tecrübeye sahip kişilerde %60'ı,
- Yurt dışında en az on yıllık mesleki tecrübeye sahip kişilerde ise %80'i

Gelir vergisinden müstesnadır. Ancak, bu istisna, İFM'de çalışmaya başlamadan önceki son üç yılda Türkiye'de çalışmamış olan personelin ücret gelirlerine uygulanacaktır.

1.4-Harç İstisnası

Katılımcı belgesi almış finansal kuruluşlar tarafından İFM'de gerçekleştirilen finansal hizmet ihracatı niteliğindeki faaliyetlere ilişkin işlemler her türlü harçtan, bu işlemlere ilişkin düzenlenen kâğıtlar damga vergisinden müstesnadır.

Katılımcı belgesi almış finansal kuruluşların İFM'de bulunan merkez ve şubelerinden 492 sayılı Harçlar Kanunu gereğince alınması gereken finansal faaliyet harçları, bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren beş yıl süreyle alınmayacaktır.

İFM'de yer alan taşınmazların kiralanmasına dair işlemler her türlü harçtan müstesnadır.

1.5-Damga Vergisi İstisnası

İFM’de yer alan taşınmazların kiralanmasına ilişkin düzenlenen kâğıtlar damga vergisinden müstesnadır.

1.6- Bölgesel Hazine Ve Finansal Yönetim Merkezleri

En az üç ülkede aktif olarak faaliyet gösteren katılımcıların bölgesel hazine ve finansal yönetim merkezleri hakkında da bu istisnalar uygulanacaktır.

2- Hukuk Serbestisine Dair Hükümler

2.1- Mali Defter ve Belgelerin Yabancı Para Birimiyle Düzenlenebilmesi Konusunda İdareye Yetki Verilmiştir

Katılımcıların tutmak zorunda oldukları defterler ile düzenleyecekleri belgelerin yabancı para birimiyle tutulabilmesi ve düzenlenebilmesine ilişkin olarak, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ile 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine bağlı olmaksızın düzenleme yapmaya Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkili kılınmıştır.

2.2- İFM’deki Katılımcıların Kendi Aralarındaki Sözleşmeleri Türkçe Dışında Düzenleyebilme Serbestisi

Katılımcıların kendi aralarında ve İFM’de yürüttükleri faaliyetler kapsamında düzenlenen her nevi muamele, mukavele ve muhabere hakkında 10/4/1926 tarihli ve 805 sayılı İktisadi Müesseselerde Mecburi Türkçe Kullanılması Hakkında Kanunun 1 inci ve 3 üncü maddeleri uygulanmayacaktır. Buna göre, Türk tabiiyetindeki her nevi şirket ve müesseselerin Türkiye dahilindeki işlem, sözleşme, muhabere, hesap ve defterlerini Türkçe tutması mecburiyetin İFM katılımcıları için uygulanmayacaktır. Ayrıca yabancı katılımcıların işlemlerinde imzaların Türkçe metne atılması ve Türkçe metnin yabancı dilde yazılmış metinlere göre öncelik taşıdığına dair hükümler uygulanmayacaktır.

2.3- Katılımcıların Aralarındaki İlişkilerde Serbest Hukuk Seçimi

Katılımcıların kendi aralarında İFM’de yürüttükleri faaliyetler kapsamında, katılımcıların faaliyetlerinin tabi olduğu mevzuata aykırı olmaması kaydıyla, özel hukuka tabi olarak yaptıkları her nevi işlem ve sözleşmelerde serbestçe hukuk seçimi yapılabilecektir.

En az üç ülkede aktif olarak faaliyet gösteren katılımcıların bölgesel hazine ve finansal yönetim merkezleri hakkında da yukarıdaki hükümler uygulanır.

3- Yabancı Personel İstihdamı

İFM’de faaliyet gösterecek katılımcılar ile en az üç ülkede aktif olarak faaliyet gösteren katılımcıların bölgesel hazine ve finansal yönetim merkezleri, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından 6735 sayılı Uluslararası İşgücü Kanunu uyarınca düzenlenen çalışma izni ile yabancı uyruklu personel çalıştırabilir. Bu kapsamda yapılacak çalışma izni başvuruları 6735 sayılı Kanunun 16 ncı maddesi çerçevesinde istisnai olarak değerlendirilir.

4- Muafiyet ve İstisna Uygulamasında Dikkate Alınan Tanımlar

4.1- Kanun Uygulamasında Finansal Hizmet İhracatı

Katılımcı belgesi olarak finansal faaliyet gösteren kuruluşların yurt dışında yerleşik kişilere sundukları finansal hizmetler, hizmetten nihai olarak yurt dışında faydalanılması koşuluyla, finansal hizmet ihracatı olarak değerlendirilmiştir.

Finansal kuruluşların kendi nam ve hesabına gerçekleştirdikleri türev işlemleri, portföylerine varlık alma veya portföylerinden varlık satma işlemleri ile yurt içinde yerleşik kişilerin tasarruflarını yurt dışına çıkaran faaliyetleri, hizmetleri ve işlemleri finansal hizmet ihracatı olarak değerlendirilemez.

4.2- İstisna Kapsamındaki Finansal faaliyetler:

Aşağıdaki kanunlar kapsamında belirtilen faaliyetler, hizmetler ve işlemler finansal faaliyet olarak değerlendirilmiştir.

- 1) 20/2/1930 tarihli ve 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun,

- 2) 28/3/2001 tarihli ve 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu,
- 3) 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu,
- 4) 23/2/2006 tarihli ve 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu,
- 5) 3/6/2007 tarihli ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu,
- 6) 21/11/2012 tarihli ve 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketleri Kanunu,
- 7) 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu,
- 8) 20/6/2013 tarihli ve 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun,

4.3- Finansal Kuruluşlar

Kanun uygulamasında Finansal kuruluşlar: Finansal faaliyette bulunan tüzel kişileri, bunların şubelerini, irtibat bürolarını, temsilciliklerini ve ulusal varlık fonlarını ifade etmektedir.

4.4- Katılımcı

Katılımcı: Katılımcı belgesi olarak ofis alanında faaliyet gösterecek gerçek ve tüzel kişiler, bunların şubeleri ile temsilciliklerin, adi ortaklıkları, irtibat büroları, bölgesel yönetim merkezleri ve ulusal varlık fonlarıdır.

Ofis alanında faaliyet göstermek üzere katılımcılara Cumhurbaşkanlığı Finans Ofisi tarafından katılımcı belgesi verilecektir.

Katılımcı belgesi: Katılımcıya ofis alanında yer alan ilgili bağımsız bölüm ve ortak alanlardan yararlanma imkânı veren; düzenlenmesine, askıya alınmasına ve iptal edilmesine ilişkin usul ve esasların uygulama yönetmeliğinde belirlenecek belgedir,

4.5- Kapsam Dışı Alan:

İFM sınırları içerisinde yer alan, ofis alanı dışında kalan ve ofis kullanım amacı dışına özgülenmiş alışveriş merkezi, otel ve benzeri yerlerden oluşan alan Kapsam Dışı alan olup, Kapsam dışı alan hakkında kanunda yer alan teşvik, muafiyet ve istisnalar uygulanmayacaktır.

5- Tek Durak Büro

Katılımcıların faaliyetlerine ilişkin izin, ruhsat, lisans ve benzeri onay başvuruları ile bunların çalışanlarına ve bu çalışanların bakmakla yükümlü olduğu kişilere ilişkin izin ve onay gibi başvuruların yapılabilmesi ve bu başvuru süreçlerinin hızlandırılması amacıyla kamu kurum ve kuruluşlarının ilgili birimlerinin görev alacağı tek durak büro oluşturulacaktır.

Tek durak büroda; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı temsilcileri ile bu bakanlıklarca gerekli görülmesi hâlinde bunların bağlı, ilgili, ilişkili kuruluşları veya bu bakanlıkların denetiminde olan kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri ve ilgili ilçe belediyesi temsilcileri yer alacaktır.

İFM’de gerçekleştirilecek iş ve işlemlerin tek elden takibini yapmak ve tek durak büroda yer alan kamu kurum ve kuruluşları arasındaki koordinasyonu sağlamak amacıyla tek durak büro, ilgili mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla, Cumhurbaşkanlığı Finans Ofisi tarafından sevk ve idare edilecektir. İhtiyaç duyulması hâlinde farklı bakanlık, kamu kurum ve kuruluşları da tek durak büroya dâhil edilebilir.